

Dávky pro osoby se zdravotním postižením

1. Jaké dávky pro osoby se zdravotním postižením existují?

Dle zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, se osobám se zdravotním postižením poskytují tyto dávky:

- a) příspěvek na mobilitu,
- b) příspěvek na zvláštní pomůcku (sem patří např. i příspěvek na motorové vozidlo, úpravu bytu, nájezdové ližiny atd.).

2. Kdo má nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením?

Nárok na průkaz TP, ZTP nebo ZTP/P má osoba starší 1 roku s tělesným, smyslovým nebo duševním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, které podstatně omezuje její schopnost pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra.

Nárok na průkaz **TP** má osoba, která:

- je schopna samostatné pohyblivosti v domácím prostředí, ale venku (v exteriéru) je schopna chůze jen se sníženým dosahem a má problémy při chůzi okolo překážek a na nerovném terénu (středně těžké funkční postižení pohyblivosti),
- je schopna spolehlivé orientace v domácím prostředí a zhoršenou schopnost orientace má jen v exteriéru (středně těžké funkční postižení orientace).

Nárok na průkaz **ZTP** má osoba, která:

- je schopna samostatné pohyblivosti v domácím prostředí a v exteriéru je schopna chůze se značnými obtížemi a jen na krátké vzdálenosti (těžké funkčním postižením pohyblivosti),
- je schopna spolehlivé orientace v domácím prostředí a v exteriéru má značné obtíže (těžké funkční postižení orientace).

Nárok na průkaz **ZTP/P** má osoba, která:

- je schopna chůze v domácím prostředí se značnými obtížemi, popřípadě není schopna chůze, v exteriéru není schopna samostatné chůze a pohyb je možný zpravidla jen na invalidním vozíku (zvláště těžké funkční postižení nebo úplné postižení pohyblivosti s potřebou průvodce),
- není schopna samostatné orientace v exteriéru (zvláště těžké funkční postižení nebo úplné postižení orientace s potřebou průvodce).

Současně musí onemocnět, které osobě způsobuje omezení schopnosti pohyblivosti, případně orientace, odpovídat některému ze zdravotních stavů uvedených v příloze č. 4 k vyhlášce č. 388/2011 Sb., vymezující zdravotní stavy, které lze považovat za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace pro účely přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením nebo s ním musí být funkčními důsledky srovnatelné.

Funkční schopnosti (tělesné, smyslové a duševní schopnosti, znalosti a dovednosti nezbytné pro schopnost pohyblivosti a orientace) fyzické osoby se při posuzování porovnávají se schopnostmi stejně staré fyzické osoby bez znevýhodnění a hodnotí se s využitím běžně dostupných kompenzačních pomůcek (hole, opora o zábradlí, naslouchadla atd.).

3. Je doba platnosti průkazu omezena zákonem?

Ano, je. Doba platnosti průkazu jako veřejné listiny je nejvýše 5 let u osob do 18 let věku a nejvýše 10 let u osob starších 18 let věku.

4. Kdo má nárok na příspěvek na mobilitu?

Nárok na příspěvek na mobilitu má osoba starší 1 roku:

- která má nárok na průkaz ZTP nebo ZTP/P,
- opakovaně se v kalendářním měsíci za úhradu dopravuje nebo je dopravována,
- a nejsou jí poskytovány pobytové sociální služby podle zákona o sociálních službách v domově pro osoby se zdravotním postižením, v domově pro seniory, v domově se zvláštním režimem nebo ve zdravotnickém zařízení ústavní péče. Z důvodů hodných zvláštního zřetele však může být příspěvek na mobilitu přiznán i této osobě.

5. Jak prokážu, že se opakovaně dopravuji?

Splnění podmínky opakovaného dopravování pro účely příspěvku na mobilitu prokážete čestným prohlášením. V případě, že jste v pobytovém zařízení sociálních služeb (např. domov pro seniory, domov pro osoby se zdravotním postižením), musíte prokázat, že se skutečně dopravujete (např. kopiemi jízdních dokladů apod.).

6. Jaká je výše příspěvku na mobilitu?

Výše příspěvku na mobilitu činí za kalendářní měsíc 550 Kč.

7. Na jaké zvláštní pomůcky se příspěvek poskytuje?

Zákon výslovně zmiňuje například příspěvek poskytovaný na pořízení motorového vozidla, schodolezy, svislé nebo šikmé zvedací plošiny, úpravu bytu a na pořízení vodícího psa. Seznam dalších zvláštních (kompenzačních) pomůcek stanoví prováděcí právní předpis (vyhláška č. 388/2011 Sb.)

8. Kdo má nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku?

Nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku má osoba, která:

- je starší 1 roku (neplatí pro pořízení vodícího psa a motorového vozidla)
- má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí nebo
- těžké sluchové postižení anebo
- těžké zrakové postižení charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a její zdravotní stav nevyklučuje přiznání tohoto příspěvku.

9. Kdo má nárok na příspěvek na pořízení motorového vozidla?

Nárok na příspěvek na pořízení motorového vozidla má osoba, která:

- je starší 3 let,
- opakovaně se v kalendářním měsíci dopravuje,
- je schopna řídit motorové vozidlo nebo je schopna být převážena motorovým vozidlem,
- má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí anebo
- těžkou nebo hlubokou mentální retardací nebo stav na rozhraní těžké mentální retardace a její zdravotní stav nevyklučuje přiznání tohoto příspěvku.

10. Kde najdu výčet zdravotních postižení, která odůvodňují přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku?

Tato zdravotní postižení jsou uvedena v příloze k zákonu č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Příloha uvádí i zdravotní stavy vylučující přiznání příspěvku, tzv. kontraindikace.

11. Za jakých podmínek je poskytován příspěvek na pomůcku, jejíž cena je nižší než 10 000 Kč?

V tomto případě se příspěvek poskytne jen tehdy, je-li příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných nižší než osminásobek životního minima jednotlivce nebo životního minima společně posuzovaných osob podle zákona o životním a existenčním minimu (částka životního minima jednotlivce činí měsíčně 3 410 Kč; částky životního minima dalších společně posuzovaných osob jsou uvedeny v informačním letáku [Dávky pomoci v hmotné nouzi](#)).

Spoluúčast osoby činí 10 % z předpokládané nebo již zaplacené ceny zvláštní pomůcky, nejméně však 1 000 Kč.

12. Je-li můj příjem vyšší než osminásobek životního minima, nemám u pomůcky, jejíž cena je nižší než 10 000 Kč, na příspěvek vůbec nárok?

Ne tak docela. Z důvodů hodných zvláštního zřetele, zejména žádáte-li opakovaně o příspěvek na různé zvláštní pomůcky, jejichž cena je nižší než 10 000 Kč, lze tento příspěvek poskytnout, i když Váš příjem a příjem osob společně posuzovaných přesahuje částku životního minima.

13. Jaká je výše spoluúčasti u příspěvku na pořízení zvláštní pomůcky, jejíž cena je vyšší než 10 000 Kč?

Spoluúčast osoby činí 10 % z předpokládané nebo již zaplacené ceny zvláštní pomůcky.

Jestliže osoba nemá dostatek finančních prostředků k této spoluúčasti, krajská pobočka úřadu práce určí nižší výši spoluúčasti s přihlédnutím k míře využívání zvláštní pomůcky, k příjmu osoby a příjmu osob s ní společně posuzovaných určí nižší výši spoluúčasti, minimálně však 1 000 Kč.

14. Jak mám postupovat, pokud nežiju s osobou, kterou úřad práce považuje za osobu se mnou společně posuzovanou?

Můžete-li prokazatelně doložit, že s Vámi dotčená osoba nejméně po dobu 3 měsíců nežije, požádejte krajskou pobočku úřadu práce, aby rozhodl, že se nebude posuzovat jako osoba společně posuzovaná.

15. Jaká je výše příspěvku na zvláštní pomůcku poskytovaného na pořízení motorového vozidla?

Pokud jste žádost o dávku podali po 1. 1. 2018, stanovují úřady práce výši příspěvku takto:

- a) 200 000 Kč, je-li příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných nižší nebo roven **osminásobku** částky životního minima jednotlivce nebo životního minima společně posuzovaných osob podle zákona o životním a existenčním minimu nebo je-li tento příspěvek poskytován **nezletilé osobě**,
- b) 180 000 Kč, je-li příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných vyšší než osminásobek částky životního minima uvedeného v písmenu a), avšak nižší nebo roven **devítinásobku** této částky,
- c) 160 000 Kč, je-li příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných vyšší než devítinásobek částky životního minima uvedeného v písmenu a), avšak nižší nebo roven **desetinásobku** této částky,
- d) 140 000 Kč, je-li příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných vyšší než desetinásobek částky životního minima uvedeného v písmenu a), avšak nižší nebo roven **jedenáctinásobku** této částky,
- e) 120 000 Kč, je-li příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných vyšší než jedenáctinásobek částky životního minima uvedeného v písmenu a), avšak nižší nebo roven **dvanáctinásobku** této částky,
- f) 100 000 Kč, je-li příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných **vyšší než dvanáctinásobek** částky životního minima uvedeného v písmenu a).

16. Jaký úřad o dávkách rozhoduje, na jaký úřad se mám s žádostí o dávku obrátit?

Úřad práce České republiky – krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu.

17. Kam mohu podat odvolání?

Odvolání adresujte Ministerstvu práce a sociálních věcí prostřednictvím příslušné krajské pobočky úřadu práce, která ve věci rozhodovala v prvním stupni. Rozhodně odvolání neposílejte ministerstvu přímo!

18. Mohu podat proti rozhodnutí o odvolání žalobu?

Ano. K řízení je místně příslušný krajský soud podle místa Vašeho bydliště. Žalobu lze podat do 2 měsíců ode dne doručení rozhodnutí o odvolání. Více informací naleznete v informačním letáku [Soudní ochrana proti rozhodnutí správních orgánů](#).

19. Je možné, aby mi tyto dávky zabavil exekutor?

Nikoli. Uvedené dávky nepodléhají výkonu rozhodnutí a nemohou být předmětem dohody o srážkách.